

سیدحسین موسویان

سفر روحانی به پاریس و خاورمیانه پس از جام

سید حسین موسویان معاون اسبق سیاست خارجی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی کشورمان، در یادداشتی که در لوموند منتشر شده است، به سفر رییس جمهوری ایران به فرانسه پرداخت.

به گزارش گروه بین الملل خبرگزاری آنا، متن کامل سرمقاله لوموند بدین شرح است: حسن روحانی رییس جمهور ایران قرار است به پاریس برود. سفر پسا برجام رئیس جمهوری ایران به فرانسه، شروع یک مرحله جدید از مناسبات سیاسی و اقتصادی است که آثار و نتایج متعددی را در چشم انداز روابط دو کشور و منطقه به همراه خواهد داشت. با این سفر گامهای بلندی در مناسبات دو کشور در عرصه های صنایع حمل و نقل، انرژی، فن آوری، محیط زیست و بسیاری حوزه های دیگر در جهت منافع دو کشور برداشته خواهد شد. اما آیا مذاکرات جدید سران فرانسه و ایران منجر به یک روابط باثبات و مستحکم خواهد شد؟

از زمان انقلاب اسلامی در ایران روابط دو کشور مستمرا دچار افت و خیز بوده است. فرانسه با میزبانی شایسته از بنیانگذار جمهوری اسلامی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، از محبوبیتی کم نظیر در افکار عمومی ایران برخوردار شد. محبوبیتی که میتوانست نه تنها سرمایه ای بی بدیل برای پاریس در مناسبات راهبردی با ایران باشد، بلکه جایگاه منحصر به فرد در رفع مخاصمات ایران و جهان غرب را به فرانسه اختصاص دهد.

با سقوط دیکتاتوری شاه در سال ۱۳۵۷، مردم ایران در انتخاباتی باشکوه نظام شاهنشاهی را به جمهوری اسلامی تغییر دادند. در ماههای اولیه استقرار نظام جمهوری در ایران، صدام حسین به ایران حمله نظامی کرد و صدها هزار کشته و زخمی و صدها میلیارد دلار خسارت به ایران تحمیل نمود. تاسف بارتر اینکه صدام با استفاده از سلاحهای شیمیایی دهها هزار ایرانی را کشته و زخمی کرد.

حمایت بی قید و شرط فرانسه از تجاوز دیکتاتور عراق محبوبیت فرانسه در ایران را به تفر تبدیل کرد.

در ۳۷ سال گذشته روابط پاریس و تهران با چنین پیشرفتها و عقبگردهایی، روابطی بی ثبات را تجربه کرده است.

مذاکرات هسته ای ایران و شش قدرت جهانی از سپتامبر ۲۰۱۳ با ورود آمریکا جدی شد و طی کمتر از دو سال در جولای ۲۰۱۵ توافق نهایی هسته ای حاصل شد. بعد از توافق از دوستان مذاکره کننده ایرانی ام پرسیدم کدام کشور منفی ترین نقش را ایفاء کرد؟ بدون لحظه ای تامل گفتند: فرانسه! در عین حال وقتی اصول توافق هسته ای در آوریل ۲۰۱۵ نهایی و رفع تحریمها قطعی شد، فرانسه خود را در صف مقدم عقد قراردادهای اقتصادی با ایران قرارداد!

چنین رفتارهای موجب شده که خیلی ها در ایران فرانسه را شریکی 'غیر قابل اعتماد' و 'فرصت طلب' تلقی کنند. سفر رییس جمهور ایران البته موجب توسعه روابط سیاسی و اقتصادی دو کشور خواهد شد. اما مهمتر این است که در جریان این سفر توافقاتی بعمل آید که بتواند ذهنیت ایرانیها را تغییر داده و فرانسه بعنوان شریکی قابل اعتماد و پایدار ایران تلقی شود.

تحولات اخیر خاورمیانه شرایط برای ایجاد چنین روابطی را فراهم ساخته است. حملات گروههای افراطی وهابی از سپتامبر ۲۰۱۱ در نیویورک آغاز و در سالهای بعد بسیاری از پایتختهای کشورهای اروپایی را مورد تهاجم قرارداد. مردم فرانسه نیز هیچگاه حادثه خونین تروریستی نوامبر ۲۰۱۵ پاریس را فراموش نخواهند کرد.

خوشبختانه امروز برای جهان غرب هم روشن شده که منبع ایدیولوژیک و مالی و تسلیحاتی گروههایی همچون داعش و القاعده و جبهه النصره، متحدین غرب همچون عربستان هستند. جو بایدن معاون رییس جمهور آمریکا در سخنرانی دانشگاه هاروارد تصریح کرد که مشکل اصلی متحدین امریکا و غرب در منطقه هستند که حامی گروههای تروریستی هستند. روزنامه نیویورک تایمز نیز فاش ساخت که هیلاری کلینتون در زمان تصدی وزارت خارجه آمریکا عربستان را منبع اول حمایت تروریسم در جهان دانسته است.

امروزه اجماع جهانی ایجاد شده که تروریسم وهابی گری به رهبری داعش و القاعده تهدید اول صلح و امنیت جهان است. دنیا شاهد است که ایران نیز در صف مقدم مبارزه با این گروههای تروریستی است و لذا تهران میتواند شریک قابل اعتمادی برای فرانسه و اروپا در جهاد مقدس علیه تروریسم باشد.

بعد از برجام، ایران برای اولین بار به نشستهای صلح بین المللی سوریه در اکتبر ۲۰۱۵ و نوامبر دعوت شد و برای اولین بار هم توافقات مهمی برای حل بحران سوریه بدست آمد. همکاری و مشارکت اروپا و ایران میتواند موجب پیشرفتها بیسابقه در جهت حل دو بحران بزرگ سوریه و یمن در سال ۲۰۱۶ گردد.

تنش عربستان و ایران، بحرانهای عراق و یمن زنگ خطر برای ثبات و امنیت خلیج فارس را به صدا در آورده است. راه حل پایدار ایجاد سیستم همکاری جمعی کشورهای حاشیه خلیج فارس شامل ایران، عربستان، عراق، امارات، عمان، کویت، قطر و بحرین است. اروپا با تجربه ایجاد اتحادیه اروپا از تجربه ارزشمندی برخوردار است و میتواند نقش کلیدی در این مورد

ایفاء کند.

توافق هسته ای ایران جامع ترین توافق تاریخ عدم اشاعه سلاحهای هسته ای است. تعمیم اصول این توافق میتواند خاورمیانه عاری از سلاح هسته ای را تضمین کند.

اینها و موارد دیگری همچون مبارزه با قاچاق مواد مخدر و جنایات سازمان یافته، از جمله مواردیست که ایران و اروپا دارای منافع مشترک هستند.

من یک ربع قرن با رییس جمهور روحانی و وزیر خارجه ظریف آشنا و در بسیاری از اوقات همکاری داشته ام. اطمینان دارم که روحانی و ظریف از دیدگاه بلند و استراتژیک برخوردارند و آمادگی و ظرفیت چنین گامهای بلندی به نفع صلح و ثبات منطقه ای و جهانی را دارند. این بستگی به پاریس دارد که آیا در سفر رییس جمهور ایران دنبال امضاء چند توافق اقتصادی دوجانبه باشد یا فرصت سفر روحانی و وزیر خارجه اش را مغتنم شمرده و فرای بهبود روابط دوجانبه، با توافق روی چنین محورهایی، هم روابط راهبردی و پایدار ایران و فرانسه-اروپا را شکل دهد و هم زنگ صلح و ثبات در خاورمیانه را بصدا درآورد.